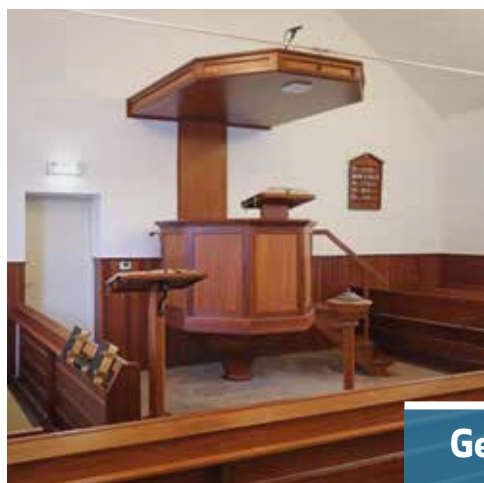

KERKELIJK WEEKBLAD VAN
DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

de

AAMBINDER

Gereformeerde Gemeente Hoedekenskerke

05/09/2019
jaargang 97

nr **49**

Eén van Gods kinderen uit de gemeente van Hoedekenskerke is Jacoba Roozendaal, weduwe van Cornelis Tolleman. In 'Een terugblik' roept ds. W.C. Lamain haar in herinnering: 'Menigmaal heb ik haar, als jongen en ook later als student, met verschillenden van Gods kinderen mogen bezoeken. Vaak verzocht ze ons voor wij weer vertrokken, een enkel versje te lezen uit 'De lofzangen

Israëls' van Groenewegen. Dat was meestal over het hemelleven. En wanneer wij dan één of twee versjes gelezen hadden, dan werd de liefde Gods zo sterk in haar hart, dat ze voor enkele ogenblikken daarin wegzonk. Ik heb dat ook eenmaal op een zondagmiddag gezien in de kerk in Hoedekenskerke. Het gaf geen opschudding. Nee, verre van dat! Daar was indruk'.

De bruid in nood

ds. B.J. van Boven,
De Valk-Wekerom

In deze tekstwoorden ontmoeten wij de bruid van Christus. Vraagt u wie dat is? Het vijfde vers geeft antwoord: 'Ik ben zwart, doch lieflijk'.

Zeg mij aan, Gij Dien mijn ziel liefheeft, waar Gij weidt, waar Gij de kudde leert in den middag; want waarom zou ik zijn als een die zich bedekt bij de kudden Uwer metgezellen? Indien gij het niet weet, o gij schoonste onder de vrouwen, zo ga uit op de voetstappen der schapen, en weid uw geiten bij de woningen der herderen.

Hooglied 1:7-8

Zo had zij zichzelf leren kennen door het wonder van wedergeboorte, want van nature had zij daar ook geen kennis aan. Maar door het ontdekkend licht van de Heilige Geest had zij de zwartheid van haar zonden leren kennen, belijden en bewenen. Maar door openbaring ook de onuitsprekelijke liefelijkheid van de Bruidegom en van Zijn bloed en Geest, waardoor Hij haar reinigen wilde.

De bede die zij bidt

Deze bruid is in nood. Ze wordt beschuldigd door 'de kinderen van haar moeder'. Dat zijn de 'valse broeders, die wel roemen dat de kerk hun moeder is, maar tevergeefs, dewijl zij God niet tot een Vader hebben' (kanttekening 28). Ach, wat kan Gods arme volk veel verdriet en last ervaren van een rijk godsdienstig mens, die het arme zondaarsleven niet kent. Maar die nood bracht haar wel op de rechte plaats! Ze wordt uitgedreven naar haar binnenkamer en we worden verwaardigd om daar ons oor te luister te leggen.

Hoor! 'Zeg mij aan, Gij, Dien mijn ziel liefheeft, waar Gij weidt (...) waar Gij leert'. Ze spreekt de Bruidegom zo teer aan. Let er wel op hoe! Niet 'Dien ik liefheb', maar 'Dien mijn ziel liefheeft'. Waarom spreekt ze zo? Met deze woorden wil ze haar hart en ziel voor Hem openleggen. Ze mist Hem, maar in haar ziel ligt een tere liefde tot Hem. Die heeft Hij er Zelf in gelegd! Zo mag ze oprecht haar hart voor Hem openleggen.

U proeft in deze woorden ook haar vurig verlangen naar Hem. Hij is zo verborgen voor haar ogen. Die nood brengt ze onder woorden in het beeld van een herder. Ze vraagt waar Hij weidt en waar Hij leert. Dat zijn twee herdersdaden. De grote Herder had haar opgezocht als een verloren schaap. Dat was Zijn eerste daad in haar leven. Gebracht tot Zijn kudde. Maar nu is ze de Herder kwijt en vraagt waar Hij dan weidt. Ze begeert een plaats waar haar ziel met goed voedsel gevoed zal worden en met zuiver water gedrenkt. O, breng mij toch in de zuivere weiden van Uw Woord.

Ze vraagt om de rechte legerplaatsen, dat zijn de plaatsen waar de schapen rusten mogen. Plaatsen door de Herder Zelf uitgezocht. Wat bedoelt ze toch? Luisteren we eens naar onze kanttekenaren (33): 'Hier vraagt de kerk zeer ernstiglijk waar zij rust en weide vinden zal op den middag, dat is, in het heetste van de vervolging, der ketterijen en scheuringen, als de schapen door de hitte des kruises schijnen te versmachten.'

De bruid versmacht vanwege vervolging, ketterijen en scheuringen die er over de kerk komen. Is er onder de lezers nog een volk dat deze nood kent? En met deze nood in de binnenkamer mocht terecht komen? En door genade met deze nood de grote Herder mag aanlopen?

De vrees die zij heeft

U vraagt zich wellicht af waarom ze dit bidt? Is dit een gebed uit hoogmoed? Denkt de bruid dat ze het beter weet? Staat ze zo hoog met zichzelf? Dat wordt Gods kinderen soms zo gauw verweten, als ze over de nood van de kerk spreken. Nee, de vrees bij de bruid was geen hoogmoed. Luister eens wat ze zegt: 'Waarom zou ik zijn als één, die zich bedekt bij de kudden Uwer metgezellen?'

Als u de kanttekening (34) eens naleest, dan ziet u dat de bruid zo bang is voor zichzelf. Ze vreest dat ze meegevoerd zal worden door valse leraren (die de naam van Uw metgezellen wel dragen, maar vijanden zijn) en afgetrokken zal worden door een valse leer, vanwege de bedrieglijkheid van haar eigen hart. Ze is zo bang dat ze nog als een huichelaar openbaar zal komen. Kennen wij die vrees, geliefde lezer(es)? En waar heeft die vrees ons gebracht? Ach, hoor dan naar het antwoord van de grote Herder.

In dit nummer

4 Commentaar:
Kerk in Butrint

8 Abraham
Hellenbroek [1]

20 Meer mensen verloren
dan behouden?

- 2** De bruid in nood
- 3** Het zien op Jezus in Zijn leven [35]
- 5** Blijven in de lijn van Dordt [1]
- 6** De smartphone op school [1]
- 7** Al deze woorden [35]
- 9** '...dat de HEERE recht is'
- 10** 100 jaar De Saambinder [33]
- 11** Boekennieuws
- 12** Kerknieuws
- 13** Berichten
- 14** Kerkdiensten
- 19** Jeugdrubrik

De raad die zij krijgt

Op Zijn tijd zoekt de Herder dit dwalend schaap op. Eerlijk ontdekt Hij haar aan haar onwetendheid: 'Indien gij het niet weet...! Ach, ze had het toch kunnen weten? De Herder had tot haar ziel gesproken. Wat is ontdekking toch gedurig nodig, ook in het leven van Gods arme volk. Uitnemend vertroostend spreekt Hij haar aan: o, gij schoonste onder de vrouwen. Nee, zo noemde zij zichzelf niet. Zo wordt ze door de Bruidegom genoemd. Hij ziet haar aan in haar wedergeboren staat, terwijl ze in de stand van haar leven zichzelf waarneemt als de zwartste onder de vrouwen. Ja, Hij ziet haar aan zoals Hij haar door genade gemaakt heeft in Zijn bloed en door Zijn Geest (kanttekening 36).

De Herder wijst haar op de voetstappen der schapen. 'Alsof Hij zeide: Let op de voorbeelden der heilige patriarchen en Mijn andere uitverkorenen' (kanttekening 37). Volgt hun geloof na! Let eens op de voetstappen der liefde. Zoek naar de gang van hun gegronde hoop! Let op hun wandel en de uitkomst ervan! Mocht ge er de voetstappen van de Herder Zelf in vinden. Zo brengt de Herder Zijn dwalend schapenvolk gedurig eenvoudig bij de Heilige Schrift in haar zuivere vertaling. Laat u dat kostbaar pand niet ontnemen, maar zoek er uw gang en treden in vast te maken door genade.

En om haar tenslotte te beproeven wijst Hij haar ook op het werk dat ze doen moet: de geiten weiden bij de woningen der herderen. Dat was een zelfverloochenend werk. Eenvoudig gezegd wijst de Bruidegom op de taak die de arme bruid in nood heeft. Weet u welke? Andere christenen wijzen op de ware geestelijke spijs en brengen onder de zuivere bediening van het Woord. De bruid heeft er wel wat van mogen leren, want in hoofdstuk 5 mag ze de dochteren van Jeruzalem vanuit haar gemis wijzen op haar Liefste, Die blank is en rood en de banier draagt boven tienduizend.

Geliefde lezer(es), hoevelen verstaan in onze tijd de nood van deze bruid niet, maar zijn rijk en verrijkt geworden. De Heere geve ons deze nood bevindelijk te kennen met de bede van Psalm 80:

*Getrouwe Herder, breng ons weêr;
Verlos ons, toon ons 't lieflijk licht
Van Uw vertroostend aangezicht.*

Het zien op Jezus in Zijn leven [35]

HOOFDSTUK 4

Isaac Ambrosius

3. Van de heiligheid van Christus' natuur

Aangaande de heiligheid van Zijn natuur, daarvan zegt de psalmist in de eerste plaats: 'Gij zijt veel schoner dan de mensenkinderen; genade is uitgestort in Uw lippen' (Ps. 45:3). Dit is een en hetzelfde met de beschrijving van Christus, die de Bruid gegeven heeft: 'Mijn Liefste is blank en rood, Hij draagt de banier boven tienduizend' (Hoogl. 5:10). Gelijk in de uitnemendste schoonheid een vermenging is van de kleuren wit en rood, alzo is in Christus ook een genadige vermenging van al de genaden des Heiligen Geestes. Er is in Hem een zoete vermenging van zachtmoedigheid, zuiverheid, rechtvaardigheid, liefalligheid, nederigheid en wat al niet! In Hem zijn alle schatten der wijsheid en der kennis verborgen (Kol. 2:3). En ik mag er wel bijvoegen: van alle andere giften, gaven en genaden. Daar is geen genade of zij was in Christus, en dat op een uitnemender wijze dan in een van alle heiligen der ganse wereld. Daarom is Hij gezegd schoner te zijn dan de mensenkinderen.

Merk eens op: er was meer hebbelijke genade in Christus dan er ooit was of zijn zal in alle uitverkorenen, hetzij engelen of mensen. Hij heeft de Geest zonder mate ontvangen; daar was in Hem zoveel als er in een schepsel kon zijn, en meer dan in andere schepselen, wie ze ook zouden mogen zijn.

Gij zoudt kunnen zeggen: wat gaat dit alles ons aan? Ik antwoord: zeer veel. De apostel zegt u 'dat de wet des Geestes des levens in Christus Jezus mij heeft vrijgemaakt van de wet der zonde en des doods' (Rom. 8:1). Laat ons deze woorden eens onderzoeken: De wet des Geestes des levens. Nu, het leven is dat waardoor een zaak vanzelf werkt en zich beweegt, en het is de oorzaak en het begin van de werking en van de beweging. En deze Geest des levens, of dit leven Zelf, Christus toegeëigend zijnde, is dit in Christus, hetwelk is het begin en de oorzaak van al Zijn heilige werkingen. Wat is dit anders dan Zijn oorspronkelijke heiligheid of de heiligheid van Zijn menselijke natuur?

Maar waarom wordt de heiligheid der natuur van Christus genoemd: de Geest des levens? Ik antwoord:

1. Omdat Die in Zijn mensheid door de Geest Gods was ingestort.
2. Omdat het een zeer volmaakte, volstreckte en volkomen heiligheid is.

De schriftuurlijke manier van spreken, enige dingen in haar volkomenheid voorstellende, voegt gewoonlijk het woord 'geest' daarbij, zoals de geest des hoogmoeds, de geest der waarheid en de geest der dwaling; zodat dan de geest des levens even zoveel te zeggen is als de allervolkomenste en allervolmaakste zuiverheid en heiligheid van Christus' natuur.

Wij zouden hieruit kunnen besluiten dat de weldaad van Christus' hebbelijke gerechtigheid, bij Zijn eerste ontvangenis in Hem uitgestort zijnde, de gelovige tot hun rechtvaardigmaking is toegerekend.

(wordt vervolgd)

Uit: "Het zien op Jezus" Isaac Ambrosius (uitg. Den Hertog).

Kerk in Butrint

ds. G. Clements,
Gouda

In de brief aan de Romeinen schrijft de apostel Paulus dat hij ‘van Jeruzalem af en rondom tot Illyricum toe het Evangelie van Christus vervuld heeft’ (Rom. 15:19). Illyricum is onder meer het huidige Albanië.

Het baptisterium van Butrint

Het zendingswerk van de apostel ging gepaard met veel moeite en tranen. De stad Butrint in het zuiden van Albanië legt daar nog getuigenis van af. Het heidendom is er krachtig geweest. Toch maakt deze stad zichtbaar dat de Heere, dwars tegen alles in, ook hier Zijn Koninkrijk wilde bouwen. Vorige maand bezochten we deze stad, samen met twee studenten van de Theologische school, in het kader van een werkbezoek aan het zendingsveld. Laten we de geschiedenis van de kerk in Butrint eens volgen. Butrint ligt op een klein schiereiland in het zuiden van Albanië. Vanaf de oudste tijden was het een bloeiende havenstad en vandaag is het een van de belangrijkste archeologische plaatsen van het oostelijke Middellandse Zeegebied. Overblijfselen zijn bewaard gebleven uit de Griekse, Romeinse, Byzantijnse, Venetiaanse en Osmaanse (Turkse) periode. Butrint wordt wel een microkosmos van de geschiedenis genoemd, mede omdat de stad gevrijwaard bleef van oorlogen en andere onheilen.

Grieks Butrint

De naam ‘Butrint’ komt van het Griekse

‘Buthrotum’ en betekent ‘gewonde os’. Deze naam heeft zijn oorsprong in de oude mythologie. Nadat de Griekse stad Troje was verwoest, vluchtten de mensen met een schip de zee op. Onderweg vergisten zij zich in de vaarroute en kwamen ze aan bij de kust van het huidige Albanië. Zij vonden daar de stad Butrint en verwelkomden die als een tweede Troje. Als dank offerden ze een os aan hun goden. Uit de wonden vloeyde, volgens deze heidense overlevering, de zee die het eiland omspoelt. In deze Griekse periode verkeerde Butrint in grote geestelijke duisternis. De stad was een trekpleister voor zieken en zwakken vanwege een tempel die aan Asclepius was gewijd, de god van de geneeskunst. De populariteit van de tempel zal versterkt zijn door de aanwezigheid van geneeskrachtige bronnen.

Romeins Butrint

In 167 voor Christus kwam de stad onder de heerschappij van Rome. De stad kwam tot bloei in de eerste eeuw na Christus, de tijd dat ook Paulus er geweest moet zijn. We lezen dat Paulus de winter wilde doorbrengen in Nikópolis (Tit. 3:12), een stad even ten zuiden van Butrint. Econo-

misch ging het de heidense bevolking voor de wind. Een aquaduct zorgde voor de watervoorziening van de bevolking. Vanwege het aangename klimaat was de stad een trekpleister voor rijke Romeinen. Uit deze tijd stamt ook een theater dat 2500 toeschouwers kon bevatten. Op een van de voorste zitplaatsen is gegraveerd dat het theater is betaald door offergaven aan de afgoden.

Al deze oude ruïnes laten zien dat in de eerste eeuwen na Christus het on- en bijgeloof in deze streken de overhand had. De vrucht op het zendingswerk van de apostel bleef nog uit. Daarin kwam pas verandering met de erkenning van het christendom in 312 door keizer Constantijn.

Byzantijs Butrint

In de 5e eeuw wordt Butrint zelfs een belangrijk christelijk centrum met een grote basiliek en een baptisterium, zo’n 100 meter bij de kerk vandaan. De ruïnes hiervan staan er nog en getuigen van de bloeitijd van het christendom. Het achthoekige baptisterium heeft een doorsnede van 13,5 meter. De vloer is geheel belegd met mozaïeken in zeven cirkels. Wijnranken benadrukken dat het leven alleen uit Christus voortkomt en de vele dieren verwijzen naar het paradijs Gods. ‘Die overwint, Ik zal hem geven te eten van den boom des levens, die in het midden van het paradijs Gods is’ (Openb. 2:7). In het midden van het baptisterium is het doopbekken: een in de grond uitgehouden kruis.

Teken van bemoediging

Langzamerhand treedt het verval in en dat maakt de weg vrij voor invloeden van de islam. Als Butrint bij het Osmaanse rijk wordt ingelijfd, worden de christenen er tweederangs burgers. In 1912 wordt Albanië onafhankelijk. Maar na de Tweede Wereldoorlog wordt het Albanese volk onderworpen aan een streng communistisch regime wat voortduurt tot 1991. Pas dan gaan de deuren weer open voor de prediking van Gods Woord.

Onze zending mag er inmiddels 25 jaren arbeiden in het Woord. Dit zendingswerk ontmoet dezelfde tegenstand die er al die eeuwen sinds de apostel geweest is. Butrint maakt de hardheid van het mensenhart zichtbaar. Tegelijk is deze stad een bemoediging en aansporing tot standvastigheid. Tussen de vele heidense ruïnes staat een kerk met een doophuis. ‘Als die weet, dat uw arbeid niet ijdel is in den Heere’ (1 Kor. 15:58).

Een bekend leerboekje

ds. G. Hoogerland,
Rotterdam-
IJsselmonde

In de meeste gemeenten van ons kerkverband worden onze belijdeniscatechisanten onderwezen uit het boekje 'Kort Begrip'. Dit kleine boekje met 74 vragen en antwoorden is een uittreksel van de Heidelbergse Catechismus.

Door de oorlogsverwoestingen in mei 1940 waren veel catechisanten de door hen gemaakte aantekeningen kwijtgeraakt.

Het is opgesteld door Hermannus Faulkelius (1560-1625) en in 1611 uitgegeven. Tijdens de Dordtse Synode (1618/1619) is dit boekje goedgekeurd en aanbevolen als leerboekje voor de catechisanten, naast de Heidelbergse Catechismus. Door de eeuwen heen is het boekje gebruikt als middel tot onderwijs. Voornamelijk voor degenen, die zich voorbereiden voor het doen van openbare belijdenis.

Ds. G.H. Kersten (1882-1948) heeft 'Kort Begrip' ook gebruikt voor de catechisatielessen. Het feit dat door de verwoestingen van de oorlog in mei 1940 te Rotterdam veel catechisanten de door hen gemaakte aantekeningen verloren hadden zien gaan, deed bij hem het besluit rijpen om een korte schets aan te bieden van de behandelde zaken, zo schrijft hijzelf in een voorwoord op de korte schetsen. Zo ontstond de uitgave 'Korte lessen over Kort Begrip'. Deze uitgave is in november 1940 verschenen en met volle instemming van zijn kerkenraad (Rotterdam-Centrum) gratis aan de catechisanten verstrekt.

Ds. Kersten schrijft verder in zijn voor-

woord: 'Ik bied u hierbij dan de hoofdzaken van de lessen schriftelijk aan, in de hoop dat gij allen met te groter opgewektheid het onderwijs zult volgen en vooral op de lange winteravonden met uw huisgenoten en in uw vriendenkring zult bespreken. In tijden van groot verval is het dubbel nodig in de zuivere leer gefundeerd te worden'. Een aanbeveling voor ons, nu bijna 80 jaar later, om ter harte te nemen!

De 'Korte lessen over Kort Begrip' worden in onze gemeenten al decennialang gebruikt, met grote instemming van predikanten en kerkenraden. Ondanks dat taal en zinsbouw ten opzichte van ons taalgebruik de kenmerken van die tijd vertonen, is de inhoud nog hoogst actueel en helder. Bovendien is de laatste uitgave, die door ds. J.M.D. de Heer is voorzien van toelichtende aantekeningen en van een heldere indeling in paragrafen en kopjes, een ware verrijking!

Een 'gruwelijke' dwaling

Van de vele dwalingen, die in deze uitgave worden bestreden, kunnen we wel zeggen dat die van de Roomse Kerk en die van de

remonstranten het meest en krachtigst worden weerlegd. Het leek ons nuttig om, in het licht van de recente herdenking van de Dordtse Synode van 1618/1619, die laatste nogmaals voor het voetlicht te halen. Immers, de remonstrantse dwaling is in kerkelijk Nederland nog springlevend. Sterker nog, omdat die zo sluipenderwijs in allerlei geledingen binnendringt en het tegengeluid veel zwakker is geworden, is zij gevaarlijker dan ooit.

We willen daartoe een klein stukje uit ds. Kerstens lessen belichten. Het gaat om afdeling III van 'Kort Begrip'. Daar wordt gehandeld over de vraag: Zullen ook alle mensen door de Middelaar Jezus zalig worden, gelijk zij allen door Adam zijn veroemd geworden?

Het antwoord op die vraag luidt: Neen zij, maar alleen die Hem met een waar geloof aannemen, gelijk geschreven staat in Johannes 3:16: 'Alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk, die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe (vraag en antwoord 18 van 'Kort Begrip').

Bij de behandeling van deze vraag stelt ds. Kersten zeer terecht de gevaarlijke - ds. Kersten gebruikt het woord 'gruwelijke' - leer van de algemene verzoening aan de orde. Die leer is door Pelagius uitgedacht en in het begin van de zeventiende eeuw door Arminius en zijn volgelingen in de Gereformeerde kerken binnengebracht. Velen onder ons die uit 'Kort Begrip' zijn onderwezen, zullen zich de punten herinneren die ds. Kersten noemt met betrekking tot deze leer. Hieronder worden ze genoemd:

- De algemene verzoening loochent de soevereine verkiezing van de Vader;
 - Ze acht het bloed van Christus onrein;
 - Ze miskent de zaligmakende bediening van de Heilige Geest;
 - Ze loochent de doodstaat van de mens.
- Dus aan de dwaling van de algemene verzoening zijn tal van andere dwalingen verbonden. Terecht dus ook, dat deze leer door de Dordtse Synode met kracht is veroordeeld. De weerlegging van deze dwaling en de handhaving van de zuivere leer is vastgelegd in de Dordtse Leerregels. Nu wijst ds. Kersten erop dat de voorstanders van de leer van de algemene verzoening zich ook op Gods Woord beroepen. In het volgende artikel willen we daar wat nader op ingaan.

(wordt vervolgd)

Smartphone vraagt goed voorbeeldgedrag

Een brief die een reformatorische school naar de ouders stuurt, wordt opgepakt door een landelijke krant. Opeens wordt de brief een nieuwsbericht, dat vervolgens in allerlei media verschijnt. Het betreft een bericht van het Calvin College. De school wil de mobiele telefoon uitbannen.

F.A. van Hartingsveldt en W.J. de Potter, schoolbestuurders in het voortgezet onderwijs

Als het aan het bestuur van deze reformatorische middelbare school ligt, laten leerlingen hun smartphones straks thuis of in hun schoolkluis. Dit bericht zou de vraag kunnen oproepen wat reformatorische scholen de achterliggende jaren eigenlijk hebben gedaan op dit gebied en wat het beleid is. Hoewel iedere school op dit terrein haar eigen keuzes maakt, is er een duidelijke gemeenschappelijke lijn te ontdekken. Die lijn willen we in dit artikel globaal toelichten.

De smartphone staat niet op zichzelf. Het is een poort tot een wereld van mogelijkheden, een wereld die zich opdringt, niet altijd echt is, soms ook manipuleert. Maar ook: die kansen geeft, drempels verlaagt. Onze jongeren zijn opgegroeid met deze mogelijkheden. Ze komen intensief in aanraking met sociale media. Pubers besteden soms vele uren aan games. Netflix-filmabonnements worden gedeeld. Moderne media zijn een onderdeel van het leven van jongeren, maar ook van ouderen geworden. Deze media zijn ook beïnvloeders, verborgen verleiders.

Het is een wereld die zich opdringt, waarin voortdurend keuzes gemaakt moeten worden, variërend van distantie tot actieve participatie. Die keuzes zijn niet meer eenduidig gekoppeld aan een bepaald apparaat, een app, programma of kanaal. Vaak is meer distantie nodig, maar ook een ander gebruik.

Taak van de school

Welke taak heeft de school hierin? De school zet in op attitude- en karaktervorming van haar leerlingen. De reformatorische school doet dat nadrukkelijk vanuit de Bijbel als grondslag. De school draagt impliciet en expliciet bij aan het verwerven van mediawijsheid. De smartphone kan grote invloed hebben op het leren en het vermogen om zich te concentreren, door de drang om te multitasken en de verslavende werking van communicatieprogramma's en games.

Het onderwijs draagt bij aan het ontwikkelen van een attitude van matigheid en zelfbeheersing. We willen jongeren ook wijzen op de invloed van zaken als porno en geweld. We leggen de Bijbel daarnaast en spreken met hen over de 'geestelijke boosheden' (Efeze 6). We spreken over film en amusement, waarin zeden getart worden en laten zien wat God in Zijn Woord van ons vraagt. De school is ook een plaats waar leerlingen elkaar ontmoeten, waar vriendschappen ontstaan, waar soms de kiem wordt gelegd voor een relatie die veel later uitgroeit tot een huwelijk. Dat vraagt om echte contacten tussen mensen, niet via dingen.

Schoolpraktijk

Reformatorische scholen zijn terughoudend in het gebruik van smartphones op school. Met het oog op de rust en de concentratie die nodig zijn voor het leren, én gezien de verleidingen die via de smartphone een gemakkelijke invalspoort hebben bij jongeren, geldt als hoofdregel bij reformatorische scholen dat smartphones in de klas niet zichtbaar zijn, laat staan gebruikt worden. Buiten de lessen, in het schoolgebouw of op het schoolplein, bestaan er variaties tussen de scholen en soms zelf tussen locaties van dezelfde school. Er zijn scholen waar het gebruik van de smartphone binnen het schoolgebouw niet is toegestaan. Soms is ook het gebruik op het schoolplein verboden. Sommige scholen hanteren de regel: 'Smartphone thuis of in de kluis'. Andere scholen zeggen: 'Smartphone niet gebruiken en niet zichtbaar'.

Leerlinggedrag

We zijn blij met de aandacht die de media hebben gegeven rondom het voorgenomen beleid van het Calvin College. Het is een voorbeeld hoe we als reformatorische scholen leerlinggedrag willen beïnvloeden.

Hoofdregel bij reformatorische scholen is dat smartphones in de klas niet zichtbaar zijn.

Iedere school voert, met meer of minder regels, een terughoudend beleid. Soms blijkt de praktijk echter weerbarstig. Op school kunnen we allerlei regels stellen, maar we moeten ze ook kunnen handhaven. De manier waarop leerlingen rond de school in hun eigen tijd met smartphones omgaan, is voor een school niet te reguleren, maar beïnvloedt wel het gedrag op school.

Scholen zetten niet alleen in op regels en verboden, maar ook nadrukkelijk op media-educatie: bewustwording van de risico's en bevorderen van een zinvol en matig gebruik. Dat kunnen we niet alleen, daar hebben we de ouders hard bij nodig. Dat vraagt voorbeeldgedrag, van docenten, maar ook thuis. Dat is niet alleen een kwestie van maatregelen, maar ook van gebed. Een voortdurend gebed voor onze

jongeren, dat ze bewaard mogen worden voor de zonde. In de discussie over de TV is steeds de zinsnede teruggekomen: wij zijn geen baas over de knop. Dat geldt nog steeds en zelfs meer dan ooit. Daarom, wij en onze kinderen hebben levensvernieuwing nodig, een hart waarin door de werking van Gods Geest de vreze des Heeren woont, die doet wijken van het kwade. (wordt vervolgd)

RUBRIEK **AL DEZE WOORDEN** [35]

De gouden draad

TIEN GEBODEN VOOR ONS

We leven tussen Genesis en Openbaring. Met betrekking tot het zevende gebod, nauwkeuriger aangeduid: we leven tussen Genesis 1:27 en 28 en Openbaring 19:9. Wat bedoelen we daarmee?

We leven tussen de zesde schepingsdag en de eeuwigheid. De zesde scheppingsdag, waarop God mannelijk en vrouwelijk schiep en het huwelijk inzette enerzijds. En anderzijds de toekomst van de bruiloft van het Lam, wanneer de verkoren bruid van Christus altijd bij haar Bruidegom zal zijn. Dus we kunnen ook zeggen dat we leven tussen het eerste huwelijk en het eeuwige. Het gaat om Gods bedoelingen met het huwelijk, dwars door de diepten van de val heen.

In Genesis 2:18-25 wordt ons wat uitvoeriger dan in Genesis 1 de inzetting van het huwelijk geopenbaard. En in Openbaring 19 lezen we: '...zalig zijn zij, die geroepen zijn tot het avondmaal van de bruiloft van het Lam. Daarom moeten we in het nadenken over het zevende gebod de gouden draad volgen van: 1. Genesis 2; 2. Genesis 1; 3. Genesis 3; 4. Johannes 2; 5. Johannes 3; 6. Matthéüs 19; 7. Efeze 5;

8. Openbaring 19. Want in de huwelijks-ethiek overeenkomstig Gods gebod wordt déze lijn bedoeld:

1. De *inzetting* van het huwelijk: Gods oorspronkelijke bedoelingen. Het mooie begin: 'Ik heb een man/vrouw van de Heere gekregen.'
2. De *zegen* op het huwelijk: de kinderzegen als bekroning van de huwelijks-ethiek van man en vrouw. De totale levens-ethiek naar ziel en lichaam wordt gezegend met nageslacht. Zo volvoert God Zijn welbehagen, van geslacht tot geslacht.
3. De *ontaarding* van het huwelijk door de val: zich schamen, de ander beschuldigen, ten diepste GóD beschuldigen: die vrouw, die U me gaf, heeft mij verleid.
4. De Middelaar wil Zijn heerlijkheid tonen op de bruiloft te Kana: een veelzeggende daad, met rijke, gezegende gevolgen. Een nieuw begin van *herscheping!*
5. De noodzaak en mogelijkheid van *wederbarende*, herscheppende genade, waardoor we deel krijgen aan Christus en Zijn heerlijkheid.
6. De Middelaar waakt over het huwe-

lijk als een *onverbreekbaar* verbond: wat God samengevoegd heeft, moet een mens niet (willen) breken. Breken maakt zo veel stuk!

7. De *man/vrouw-verhouding* wordt wonderlijk gevuld door de tere verhouding van Christus en Zijn verkoren bruidsgemeente. Zijn eenzijdige liefde tot een onverbetterlijke bruid werkt dóór in de onderlinge verhoudingen. 'O Zoon, maak ons Uw beeld gelijk,' zo bidden man en vrouw, samen.
8. Tenslotte zal alles uitlopen op: zalig, die (krachtig) geroepen zijn tot het avondmaal van de *bruiloft des Lams*. Eeuwig met de Bruidegom verenigd, altijd bij de Bruidegom.

Zó bereikt God Zijn doel. Zo bouwt Hij Zijn Kerk. Zo krijgt Christus Zijn bruid. Dan kunnen we verzondigen, stukmaken, verknoeien, theoretiseren en problematiseren wat we willen. Maar blijvend is: 'Hebt gij dit niet gelezen...?' Dat is de lijn, de gouden draad. Dat is de weg die God bedoelt, en... zegent.

Zie je deze gouden draad? Mag je hierin een plaats hebben?

v. A.

Een befaamd catechiseermeester

ds. J. Schipper,
Scherpenzeel

Hij werd geboren te Amsterdam, werd predikant in Zwammerdam en stierf in Rotterdam. Abraham Hellenbroek is 73 jaar geworden.

Jongeren
kennen
Hellenbroek
vooral door zijn
catechisatieboekje

Zijn levenstijd heeft hij niet in ledigheid doorgebracht. Daarvan legt zijn nagelaten werk getuigenis af. U kent die oude werken wel: "De Evangelische Jesaja", "Het Hooglied van Salomo", "De Kruistriomf van Vorst Messias". Voorts nog enkele kloeke bundels met preken: de "Bijbelse Keurstoffen" en de "Nuttige Mengelstoffen".

Het onder ons bekende catechisatieboekje "Voorbeeld der Goddelijke waarheden voor eenvoudigen, die zich bereiden tot de belijdenisse des geloofs" valt bij al dat grote werk - duizenden pagina's! - eigenlijk in het niet. En toch heeft Hellenbroek mede daardoor veel bekendheid verkregen onder ons kerkvolk. Niet in de laatste plaats onder onze jongeren. Tot op de dag van vandaag!

Kritiek en lof

Het vragenboekje van Hellenbroek heeft uiteraard de eeuwen door ook wel kritiek ontvangen. In 1821 werd de catechiseermeester Johannes van der Horst te Sneek door het classicaal bestuur afgezet, om-

dat hij het vragenboekje van Hellenbroek gebruikte, terwijl dat door de kerkenraad verboden was. Ik denk ook aan de opmerkingen van prof. L. Knappert (1863-1943). Hij heeft het over 'het befaamde leerboekje van Hellenbroek dat vol van scholastieke en voor kinderen gans onverstaanbare spitsvondigheden staat'. En prof. P. Bies-terveld (1863-1908) meende dat Hellenbroek e.a. aan de kerken geen dienst bewezen hebben, maar veeleer verwarring en verdeeldheid bevorderd hebben. Anderzijds is er ook zeer veel waardering geweest. In 1801 is het boekje door ds. P.J. Resler uit Oud-Beijerland verkort tot het zogenaamde 'klein Hellenbroek'. Ook deze uitgave is talloze malen herdrukt. Ds. L.G.C. Ledebouer uit Benthuizen kende het boekje van Hellenbroek aanvankelijk niet. Door een catechisant werd hij er attent op gemaakt. Daarna werd het voor hem het vragenboekje bij uitnemendheid. Ontroerend is wat we lezen van Michielina van Bergeijk, die in 1860 op 9-jarige leeftijd te Bleskensgraaf overleed. Haar moeder schreef: 'De laatste keer dat zij

de vragen opzei - de eerste Zondag en één hoofdstuk uit Hellenbroek - zei ze: Nu ondervind ik wat het is Jezus' eigendom te zijn; en die troostgronden die de onderwijzer opgeeft, kan mijn gemoed nu gelovig omhelzen'.

Broosheid

Al op jonge leeftijd werd de schrijver, Abraham Hellenbroek, met de ernst en met de vergankelijkheid van het leven geconfronteerd. Zijn vader, Jan Hellenbroek, was in Amsterdam koopman. Deze was getrouwd met Elizabeth Klufft en uit dat huwelijk werden negen kinderen geboren. Het eerste kind kwam levenloos ter wereld. De tweede werd slechts drie jaar. De vader schreef toen: 'Jong gestorven, vroeg bij God, zalig is der kind'ren lot'.

Toen Abraham vijf jaar was, brak in Amsterdam een grote, langdurige brand uit. Dat kostte duizenden mensenlevens. Misschien dat hij mede daardoor, toen hij op 15-jarige leeftijd naar de Illustere School - een soort academische basisopleiding - een oratie hield in Latijnse verzen over de broosheid van het menselijk leven. In zijn eigen huwelijk is het leed hem ook niet bespaard gebleven. Hij trouwde met Geertruida van der Hoeven in 1690. Van de zes kinderen zijn er vier jong gestorven. En de twee overgebleven dochters werden in de bloei van hun leven weggenomen: Elizabeth werd 19 jaar en Barbara Johanna, van wie bekend is dat God Zijn genade in haar verheerlijkt had, werd 25 jaar. Derhalve overleefde geen van de kinderen de ouders. Wat een leed!

Zelf werd Hellenbroek bij het ouder worden geplaagd door veel lichamelijke gebreken. Zijn stem werd zwakker, zodat men hem tenslotte moeilijk kon verstaan. Toen ook zijn geheugen hem in de steek liet, werd hij genooddaakt in 1728 met emeritaat te gaan. Daarna heeft hij nog enkele malen gepreekt. Zijn laatste predikatie was: 'Gij zult mij het pad des levens bekendmaken; verzadiging der vreugde is bij Uw aangezicht; lieflijkheden zijn in Uw rechterhand, eeuwiglijk' (Ps. 16:11).

Na enkele dagen in coma te hebben gelegen, is hij op zondagmiddag 16 december 1731 ontslapen, diep betreurd door zijn weduwe, familie en gemeente. Onder grote belangstelling werd zijn stoffelijk overschot bijgezet bij dat van zijn dochters op het hoge koor in de Laurenskerk in Rotterdam. Zijn echtgenote overleefde hem, maar ze was al vóór het overlijden van haar man kinds geworden.

(wordt vervolgd)

‘...dat de HEERE recht is’

25-jarig ambtsjubileum ds. W. Silfhout

Op 15 september is het 25 jaar geleden dat ds. W. Silfhout werd bevestigd in zijn eerste gemeente, Hendrik-Ido-Ambacht. W. Silfhout werd op 30 augustus 1943 in Rhenen geboren. Na een werkkring bij de gemeentelijke overheid te Amersfoort werd hij in 1990 toegelaten tot de studie voor predikant aan de Theologische School te Rotterdam. Als kandidaat nam hij in 1994 het beroep aan naar Hendrik-Ido-Ambacht. In 2002 nam hij een beroep aan naar Capelle aan den IJssel-Middelwatering. Deze gemeente mocht hij 14 jaar dienen. Op 1 juni 2016 ging hij met emeritaat, maar bleef wel in Capelle aan den IJssel wonen.

Kerkenraad
Gereformeerde
Gemeente
Capelle aan
den IJssel-
Middelwatering

Van huis uit behoorde ds. Silfhout tot de Oud Gereformeerde Gemeenten in Nederland. Als gevolg van verhuizing van Rhenen naar Apeldoorn sloot hij zich met zijn vrouw aan bij de Gereformeerde Gemeenten. Hij werd door de Heere stilgezet onder een preek over Ezechiël 37, over de vallei vol dorre doodsbeenderen. De Heere heeft hem verder geleid en zo heeft hij 25 jaar in het midden van onze gemeenten mogen getuigen van de enige Naam onder de hemel tot zaligheid gegeven.

Ook in het midden van onze gemeente heeft hij een grote plaats ingenomen.

Docent

Ds. Silfhout was enkele jaren docent aan de predikantenopleiding te Rotterdam, waar vooral zijn boek over het kerkrecht tot een handboek werd. Hij was vijfmaal moderamenlid en scriba van de Generale Synode, lid van de deputaatschappen voor Israël, Kerkrecht, Kerk en overheid, Algemene kerkelijke zaken (nu DKD), Studerenden en van de stichting Arbitrage. In

het verleden was ds. Silfhout voorzitter van Helpende Handen.

Ook buiten onze gemeenten was ds. Silfhout bekend. Niet alleen werden zijn boeken daar gelezen en gebruikt, maar hij was ook voorzitter en een van de oprichters van het zogenaamde Woerdens Beraad, een platform van negen reformatische kerken. Ook was hij een van de mannen van het eerste uur bij de oprichting van de RMU.

Vanwege zijn juridische achtergrond en ervaring was -en is hij nog steeds- in het geheel van onze gemeenten een vraagbaak voor velen. Ook heeft hij daardoor veel commissiewerk mogen doen.

Voor het werk in Israël lag hem na aan het hart. Vanuit het deputaatschap voor Israël heeft hij daar veel werk mogen doen en was zeer nauw betrokken bij de totstandkoming van de jonge gemeente Nechama in Nazareth, waar hij ook regelmatig voorging en de sacramenten bediende.

Publicaties

Na zijn emeritaat mag ds. Silfhout nog steeds voorgaan in onze gemeenten. Hoewel er de laatste jaren wat zorgen zijn over zijn gezondheid, mag hij dit toch nog veel naar de lust van zijn hart doen.

Ds. Silfhout heeft veel gepubliceerd: zoals preken, boeken op het gebied van kerkrecht, maatschappij en vooral Israël. Ook schreef hij veel en gewaardeerde artikelen in De Saambinder, de Gezinsgids en andere bladen.

Ds. Silfhout heeft twee gemeenten gediend. Het laatst diende hij de gemeente Capelle aan den IJssel-Middelwatering. In deze gemeente nam hij een grote plaats in onder jong en oud. Zijn evenwichtige prediking en zijn pastorale omgang in de gemeente zijn voor velen tot zegen geweest.

Herdenkingsdienst

Er zal een herdenkingsdienst worden belegd op donderdag 19 september (19.45 uur) in het kerkgebouw Elim te Capelle aan den IJssel-Middelwatering. In deze dienst hoopt ds. Silfhout zelf voor te gaan. Na de dienst is er gelegenheid om hem en zijn vrouw te begroeten.

Bij het klimmen der jaren wensen wij ds. Silfhout en zijn vrouw van harte de zegen van de Heere toe. Dat de woorden van de Psalmddichter mogen gelden: 'In den grijzen ouderdom zullen zij nog vruchten dragen; zij zullen vet en groen zijn, om te verkondigen, dat de HEERE recht is.'

Uitzien naar vrucht die openbaar komt

De Dordtse Kerkorde schrijft in artikel 43 voor dat jaarlijks kerkvisitatie gehouden moet worden. Over kerkvisitatie is in De Saambinder meermalen geschreven. Vooral in verslagen van classisvergaderingen.

A. Bel,
Vlaardingeng

Wat is kerkvisitatie? Ds. K. de Gier schreef hierover in De Saambinder van 29 mei 1986. 'Het woord visitatie is afgeleid van het Latijnse werkwoord *visitare*, dat betekent: dikwijls zien, vaak bezoeken, onderzoeken. Kerkvisitatie is dus het instellen van een onderzoek naar de gemeente. Kerkvisitatie vonden we reeds bij de apostelen, die de verschillende gemeenten bezochten. Petrus kwam tot de heiligen die te Lydda woonden en Paulus doortrok Syrië en Cilicië om de gemeenten te versterken. Meermalen heeft Paulus de gemeenten bezocht om naar hun welstand te vernemen, om het kwade tegen te gaan en de gemeenten te bouwen in het geloof.'

Bevredigend

In het verslag van de kerkvisitatie die in juli 1932 in de classis Goes werd gehouden, werden zelfs de aantallen leden genoemd (zie kader). Kamperland, Kruiningen, Waarde en Wemeldinge worden hierin niet genoemd, die gemeenten zijn later geïnstitueerd. Van Kortgene ontbreekt het ledental.

Het verslag (De Saambinder, 27 oktober 1932) luidt:

'Ondergeteekenden, belast met de visita-

tie in de Gemeenten uwer classis, hebben de eer uwe classis te rapporteeren dat zij kerkvisitatie gehouden hebben op Maandag 18 Juli in de gemeenten Goes, Biezelinge, 's-Gravenpolder, Yerseke, Krabbendijke, Rilland en op Maandag 25 Juli in de Gemeenten Colijnsplaat, Kortgene, Wolphaartsdijk, Nieuwdorp, Borssele en Hoedekenskerke. Voor de visitatie in de gemeenten Borssele en Krabbendijke werden respectievelijk Ds. M. Hofman en Ds. J.D. Barth bijgestaan door Joh. de Kok en W. Meijaard. (...)

Overigens hebben rapporteurs de staat van zaken over 't algemeen bevredigend bevonden. Zaken die bijzondere bespreking vereisten, kwamen niet voor. Waarvoor de arbeid der visitatoren vergemakkelijkt werd.

Ook was de stand van de meeste kassen, niettegenstaande de moeilijke tijden, gunstig. Hoewel de geestelijke strekking ons donker toeschijnt betreffende Sions vruchtbaarheid, mogen wij nochtans met ootmoedige dankerkentenis waardeeren wat de Heere in ons geweest nog geeft bij het eenvoudig geschaard zijn rondom de leer der vaderen.

Wij besluiten ons rapport met de bede, dat de Heere Zijn Woord onder ons en onze geslachten voortplante en dienstbaar stelle voor het heil onzer zielen en tevens dat Hij nog arbeiders uitstoote in Zijn wijngaard, waarvan ook dit gewest de voordeelen mocht trekken. De rapporteurs, ds. M. Hofman en Ds. J.D. Barth'

Aantal leden en doopleden in de classis Goes in 1932

Goes: belijdende leden 176, doopleden 213, samen 389
Biezelinge: belijdende leden 84, doopleden 125, samen 209
Borssele: belijdende leden 204, doopleden 234, samen 438
Colijnsplaat: belijdende leden 43, doopleden 61, samen 104
's-Gravenpolder: belijdende leden 186, doopleden 195, samen 381
Hoedekenskerke: belijdende leden 125, doopleden 123, samen 248
Krabbendijke: belijdende leden 708, doopleden 695, samen 1405
Nieuwdorp: belijdende leden 88, doopleden 124, samen 212
Rilland: belijdende leden 172, doopleden 161, samen 333
Wolphaartsdijk: belijdende leden 179, doopleden 132, samen 311
Yerseke: belijdende leden 458, doopleden 563, samen 1021

Doorbrekend werk

Over de kerkvisitatie wordt in de verslagen meestal summier het een en ander weergegeven. In De Saambinder van 11 september 2003 stond een wat uitgebreider verslag van de kerkvisitatie die gehouden was in de classis Amsterdam. Enkele zinnen hieruit: 'Hoewel er wel ritselingen van geestelijk leven mogen zijn, ziet men geen doorbrekend werk openbaar komen'. 'Van het geoefende volk vallen er steeds meer weg'. 'Het Woord mag nog beslag leggen op oudere en ook jongere mensen, maar er wordt uitgezien naar vrucht die openbaar komt'. 'Er mag wel sprake zijn van enige vrucht maar de krachtige werking van de Heilige Geest mist men'. 'De gemeente komt trouw op'. 'Er vinden veel activiteiten op kerkelijk gebied plaats en de kerkenraad verricht in getrouwheid en goede onderlinge verhouding zijn werkzaamheden'. 'De kerkelijke arbeid mag in getrouwheid plaatsvinden'. 'De offervardigheid in de gemeente is goed'.

'Weinig of geen doorbrekend werk', dat keert telkens terug in de verslagen. In de rubriek 'Pastoralia' stond het volgende hierover (12 oktober 1995): 'De classis-verslagen in het kerkelijk orgaan spreken geregeld over de gedane kerkvisitaties. En in die verslagen is steevast sprake van 'weinig doorbrekend werk'. Sommige mensen ergeren zich daar aan. Het lijkt zo'n standaardformule. Wie echter bij de werkelijkheid stilstaat, wordt niet boos, maar bedroefd. 'Weinig doorbrekend werk' heeft immers betrekking op het gebrek aan oefeningen in de genade. Gaat dat "weinig doorbrekend werk" ons aan het hart?'

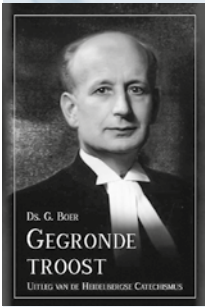
Jaarlijks

Op 26 oktober 1939 benadrukte ds. G.H. Kersten dat de kerkvisitatie jaarlijks moest plaatsvinden. 'De aangewezen visitatoren hebben dus volgens het bepaalde in artikel 43 elk jaar (men lette daarop en verzuime daarin niet) de kerken te bezoeken'. Maar in de notulen van de classis Rotterdam van 9 september 2011 werd vermeld dat voor het laatst in 2008 kerkvisitatie was gehouden. Vier maanden later werd gemeld dat er wel visitatiebezoeken zijn afgesproken maar nog niet afgelegd. 'Dit zal de komende maanden gebeuren'.

Tenslotte een vraag die volgens het 'Reglement voor kerkvisitatie in de Gereformeerde Gemeenten' aan de kerkenraad gesteld moet worden. 'Wordt het lezen van kerkelijke bladen, o.a. De Saambinder, aanbevolen?' (wordt vervolgd)

Boekennieuws

Gegronde Troost; uitleg van de Heidelbergse catechismus

"Gegronde Troost; uitleg van de Heidelbergse catechismus"; ds. G. Boer; uitg. De Banier, Apeldoorn; 746 blz.; € 59,95.

"Gegronde Troost" is een uitleg van de Heidelbergse Catechismus van ds. G. Boer. De schrijver was hervormd predikant in het midden van de vorige eeuw en was mede bekend door zijn lidmaatschap van het bestuur van de Gereformeerde Bond (1951-1969), waarvan hij de laatste jaren voorzitter was.

In 71 hoofdstukken wordt de catechismus behandeld. De Heidelbergse wordt steeds zorgvuldig uitgelegd. De vragen en de antwoorden gaat hij nauwkeurig na en hij geeft de betekenis ervan weer. Dat doet hij op geestelijke, bevindelijke wijze. Steeds komt hij in de eerste plaats op vanuit de Schrift. Vervolgens doet hij het naar het hart van de lezers.

Ds. Boer was een klassiek bevindelijk-gereformeerd prediker. In lijn met de catechismus is er steeds de doorwerking van de 'drie stukken'. De noodzaak van de wedergeboorte en het werk van de Heilige Geest komen voortdurend naar voren en de inhoud ervan wordt geestelijk verwoord. Ds. Boer zag de gemeente niet als bestaande uit ongeveer alleen maar gelovigen. Integendeel, hij separeert steeds nadrukkelijk en helder. Met klem houdt hij de gemeente voor, dat er een genadewonder van God moet gebeuren en ook waarin dit wonder bestaat. Daarbij benadrukt hij op natuurlijke wijze de noodzakelijke, bevindelijke kennis van de verlorenheid, verdorvenheid en schuld van de mens, ook hoe de

Heilige Geest daarin onderwijst; evenzeer dat er buiten Christus geen behoudenis is en hoe Hij door het geloof gekend mag worden.

De middelen der genade, met juist de persoonlijke toepassing ervan, nemen in deze catechismusverklaring een grote plaats in. De rechtvaardiging van de goddeloze krijgt gepast accent.

Ds. Boer was een echt gereformeerd theoloog. Hij stond in de branding van de tijd, ook kerkelijk en theologisch. Dat is duidelijk in zijn preken te merken. Hij wijst afwijkingen van de gereformeerde leer overtuigend en gefundeerd aan. Hij leed aan de kerk waarin veel aan de hand was. Een enkele keer is zijn verwoording iets anders dan wij gewend zijn, maar dat doet er niets aan af dat deze uitgave zeer onderwijzend en lezenswaardig is.

ds. P. Mulder, Geldermalsen

"Woorden van wijsheid voor echtparen"; ds. G.J. van Aalst; uitg. De Banier, Apeldoorn; 108 blz.; € 9,95.

Woorden van wijsheid voor echtparen

In de serie "Woorden van wijsheid..." schreef ds. G.J. van Aalst een prachtig nieuw (cadeau)boekje: ...voor echtparen. De auteur van onder meer het boek "Waar liefde woont" - een praktische uitleg van het huwelijksformulier - schreef nu 30 korte meditaties bij Bijbelteksten die te maken hebben met het huwelijk, ware liefde, trouw en ontrouw, de kinderzegen, het gemis daarvan, het godzellig opvoeden van kinderen, Gods leiding in het huwelijksleven, enz. Telkens wordt benadrukt hoe heilzaam Gods onfeilbaar getuigenis is, zeker ook voor het huwelijksleven. Zonder het anker van het Woord van God is het huwelijksbootje immers aan golven en baren overgegeven.

De schrijver begint in de staat der rechtheid, met een overdenking over Genesis 2:18a ('Het is niet goed dat de mens alleen zij') en eindigt met een meditatie over Openbaring 19:9b ('de bruiloft des Lams'). Zo wandelt hij de hele Bijbel door, op zoek naar 'woorden van wijsheid voor echtparen'. De schrijver wil alleen op het vaste fundament van het Woord van God staan. Dat Woord is onveranderlijk, omdat Góð onveranderlijk is. En de huwelijke staat is heilig, omdat God heilig is. God haat de zonde, Hij straft de zonde. Er is dus geen compromis mogelijk met 'wat gangbaar is' of 'wat ik anders zie'.

Echtgenoten worden soms in wege geleid die zij niet gewild hebben. Maar de Heere wil de gehuwden Zijn hulp en bijstand

schenken, 'ook wanneer men zulks allerm minst verwacht'. De noodzaak van een waarachtig gebedsleven - juist ook samen! - wordt onderstreept.

Uit de overdenkingen blijkt dat het in het (huwelijks)leven gaat om de eer van God. Noodzakelijk is de levendmaking uit onze geestelijke dood. Dat leidt tot een beginsel(!) van de nieuwe gehoorzaamheid. God kan met niet één (huwelijks)zonde gemeenschap hebben. Vereniging met die dierbare geestelijke Bruidgom is noodzakelijk. Alleen door verzoening van al onze zonden is er een eeuwige toekomst. Deze overdenkingen zijn werkelijk pareltjes. Het 'Alzo zegt de HEERE' is een verademing in een tijd, waarin de vorst der duisternis vurige pijlen richt op de heilzame scheppingsorde en waarin alles lijkt te wankelen. Helaas ook in eigen kerkelijke kring. Daarom: neem en lees!

ds. H.A. van Zetten, Benthuizen

Kerknieuws

PASTORIEZORGEN

Ziekenhuisopname ds. Moerkerken

Ds. A. Moerkerken werd op 20 augustus met een dubbele longembolie opgenomen in het IJssellandziekenhuis te Capelle aan den IJssel. Hij bleek ook een longontsteking en een longinfarct te hebben opgelopen. Bovendien was de bloeddruk gevaarlijk laag en werkte de ene nier die hij nog bezit zeer slecht. De toestand was kritiek. Gelukkig mocht de behandeling gezegend worden en voelde hij zich na twee dagen al iets beter, vooral ook omdat de Heere overkwam met de woorden uit Psalm 118: 'De Heer' wou mij wel hard kastijden, maar stortte mij niet in den dood, verzachtte vaderlijk mijn lijden en redde mij uit alle nood'.

Omdat de koorts weer opstak en hij waarschijnlijk wondroos heeft, mocht hij nog niet naar huis. Hij blijft kwetsbaar, maar gelukkig mag hij nog voor zijn vrouw en (klein)kinderen tot hiertoe gespaard blijven.

Kerkenraad Capelle aan den IJssel-West

Ziekenhuisopname ds. Gunst

Over de gezondheid van onze emeritus predikant uit Tholen, ds. A.J. Gunst (78), zijn grote zorgen. Al een aantal weken, sinds 15 augustus, wordt hij verpleegd in het ziekenhuis in Roosendaal. Deze ziekenhuisopname bleek dringend nodig vanwege het steeds slechter functioneren van zijn nieren. Met allerlei medicijnen is geprobeerd daarin verbetering aan te brengen, maar helaas mocht dit niet baten. Daarom moest op 29 augustus met nierdialyse gestart worden. De Heere gedenke hem - samen met zijn vrouw - in deze weg. In 1985 deed hij in zijn eerste gemeente Terneuzen intrede met de woorden uit Psalm 89:20m: 'Ik heb hulp besteld bij een Held..!' Aan deze Held der hulp mogen we onze broeder wel van ganser harte bevelen. In Hem is kracht en trouw!

v. A.

BEVESTIGING EN INTREDE DS. W.A. ZONDAG TE DORDRECHT

Met blijdschap en verwondering delen wij mee dat ds. W.A. Zondag op woensdag 2 oktober aan onze gemeente verbonden zal worden als herder en leraar. De bevestigingsdienst, die geleid wordt door onze consulent ds. A.T. Huijser, begint om 14.30 uur en de intrededienst om 19.00 uur. De diensten worden gehouden in het eigen kerkgebouw, Julianakerk, Mauritsweg 286/hoek Krispijnseweg te Dordrecht.

Kerkenraad Geref. Gemeente Dordrecht

EVANGELISATIEWERK SCHEVENINGEN

Op zondag 8 september begint het evangelisatiewerk in Scheveningen, waarmee een nieuwe wending gemaakt wordt in de geschiedenis van Het Kompas. Ds. H.A. van Zetten zal voorgaan in twee diensten. Tevens zal de per 1 september benoemde veldwerker Marco van Velden worden toegesproken. De diensten worden gehouden in: Benthuisen (Dorpsstraat 63, aanvang 9.30 uur), en in Den Haag (Bethaniëkerk, Oude Boomgaardstraat 43, 15.00 uur).

VELDWERKER AMERSFOORT

De kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente te Amersfoort nodigt u uit om de kerkdienst bij te wonen waarin D.L. Elenbaas zich als veldwerker aan de gemeente zal verbinden t.b.v. het evangelisatiewerk in Amersfoort. Deze dienst, waarin ds. W. Visscher zal voorgaan, wordt woensdag 25 september (19.30 uur) gehouden in de Elimkerk, Waterdaal 1 te Amersfoort. Na de dienst is er gelegenheid om kennis te maken met de familie Elenbaas.

Kerkenraad Geref. Gemeente
Amersfoort
ds. W. Visscher, preses
B. van Ooijen, scriba

GTA-AVOND CLASSIS DORDRECHT

Het diaconaal contact van de classis Dordrecht organiseert een GTA-avond op maandag 16 september (19.30 uur). Mr. A.J.C. van Bommel, partner van Moree en Gelderblom advocaten en ouderling van de Geref. Gemeente te Gouda, zal met ons nadenken over verschillende vragen rond het thema echtscheiding. Locatie: ds. Joh. Groenewegenschool, Sportlaan 4, Werkendam; parkeren Raadhuisplein. Ook broeders van buiten de classis Dordrecht zijn welkom. Aanmelden bij f.a.mulder@kliksafe.nl

JAARVERGADERING ZONDAGSSCHOLENBOND

Op vrijdag 13 september (19.30 uur) wordt de jaarvergadering gehouden van de Bond van Zondagsscholen. Locatie: kerkgebouw van de Geref. Gemeente te Krimpen a/d IJssel. Joh. Karens spreekt over het onderwerp: "Vertellen anno 2019". Er zal een vertelling worden gehouden, waarna er een vraaggelbesprek met de spreker is. Het bestuur hoopt dat vele leidinggevendenden aanwezig zijn, ook andere belangstellenden zijn welkom.

VERSLAG PS NOORD-WEST 16 MEI EN 1 JULI 2019

De avond voor de synodevergadering, op 15 mei, wordt een bidstond gehouden in het kerkgebouw te Benthuisen. Hierin gaat voor de preses van de vorige Synode, ds. P. Mulder. Hij bedient Gods Woord vanuit

IEDER DIE
NAAR DE
HEMEL REIST,
HEEFT EEN
KRUIS TE
DRAGEN.

JOHN BUNYAN

Openbaring 5:5 en bepaalt zijn gehoor bij het thema: "Verborgenschap geopenbaard". Namens de roepende kerk van Benthuisen opent ds. H.A. van Zetten de Synode met een meditatie over Matthéüs 28:16-20. Het volgende moderamen wordt gekozen: ds. P. Mulder, preses; ds. G. Heijkamp, assessor-preses; ds. G.J.N. Moens, 1e scriba en oud. A.G. Bregman, 2e scriba. Bij acclamatie werd oud. J.W. van Dijke tot quaestor benoemd. Vanuit de drie andere Particuliere Synodes worden de groeten en zegenbeden overgebracht door ds. A.J. de Waard namens PS Zuid, ds. W.J. Karels namens PS Zuid-West en ds. A. Schreuder namens PS Oost. Vervolgens worden de ontvangen schriftelijke rapporten van de deputaten art. 48 en 49 DKO. aan de orde gesteld. Deze geven geen aanleiding tot het maken van opmerkingen. In comité worden twee appelzaken behandeld. Ten behoeve van de voorbereiding door de synode tijdens de vervolgzitting wordt in beide zaken een commissie benoemd.

Als primus afgevaardigden naar de Generale Synode 2019 worden gekozen de volgende predikanten: G. Clements, G. Heijkamp, G.J.N. Moens, P. Mulder en H.A. van Zetten en de ouderlingen A.G. Bregman, J.W. van Dijke, J.H. Mauritz, M.J.W. Hoek en J. Willemsen. Als secundus afgevaardigden worden gekozen de predikanten W. Harinck, W.A. Zondag, J.J. Tanis en W. Mouw en de ouderlingen A.A. Gorter, A. Lindhout, J. Mastenbroek, S. Kooiman, J.A. van der Poel en B.J. Grisnich.

De classis Utrecht heeft een advies ingediend t.a.v. de termijn waarbinnen predikanten die in hun eerste gemeente staan, kunnen worden beroepen. De classis wil hiermee de wenselijkheid onderstrepen dat een beginnende predikant in zijn eerste gemeente als regel niet te vroeg wordt beroepen, maar bijvoorbeeld pas na een termijn van vier jaar. Mede omdat het hier een advies betreft en omstandigheden en leidingen des Heeren verschillend kunnen zijn, wordt besloten dit advies niet door te sturen naar de Generale Synode.

De zitting van 16 mei wordt besloten door ds. G. Heijkamp.

De vervolgzitting op 1 juli wordt geopend door de preses met een meditatie over Psalm 143.

De synode vergadert vervolgens in comité over de rapportages van de commissies die tijdens de zitting van 16 mei zijn benoemd. Utrecht wordt aangewezen als roepende kerk om op 14 mei 2019 de PS Noord-West bijeen te roepen. De bidstond zal op woensdag 13 mei te Utrecht plaatsvinden, waarin ds. P. Mulder hoopt voor te gaan. De vervolgzitting wordt besloten door ds. G.J.N. Moens.

A.G. Bregman, 2e scriba

WIJZIGING KERKELIJK JAARBOEK

Blz. 259,

Koster van de Geref. Gemeente te Rotterdam-IJsselmonde is nu:

M. Verhoeve, Ravelstraat 21,
2983 BL Ridderkerk; tel. 0180-411589,
e-mail: kostersthaborkerk.ijsselmonde@gmail.com

Berichten

ZANGAVONDEN

Bodegraven - Dorpskerk, zat. 28 sept., 19.30 uur, avond voor en met mensen met een beperking, m.m.v. Sebameisjeskoor, Huig van der Knijff, orgel; collecte t.b.v. Helpende Handen.

Dordrecht - Grote kerk, zat. 14 sept., 19.30 uur, mannenkoor Ethan (Yerseke), Pieter Heykoop, orgel, leiding ds. C. van Krimpen; collecte t.b.v. bijbelverspreiding in Moldavië.

Enkhuizen - Kerk Geref. Gemeente, zat, 14 sept., 16.00-17.00 uur, psalmzanguur.

's-Gravenpolder - Kerk Geref. Gemeente, vr. 20 september, 19.30 uur, samengesteld mannenkoor Zeeland, Siloah-koor Zeeland, Martin Weststrate, orgel, avond t.b.v. Vrienden van Siloah Comité Zeeland.

Tholen - Grote kerk, zat. 14 sept., 19.30 uur, Hollands Jongerenkoor (Geref. Gemeente

Hardinxveld-Giessendam) en mannenkoor Tholen, t.b.v. Hulp Vervolgde Christenen, leiding Jan Dirk van Nifterik.

WANDELEN EN FIETSEN

Op zaterdag 7 september wordt in **Enkhuizen** een stadswandeling (13.30 uur) en een rondvaart (15.00 uur) gehouden. Beide activiteiten hebben het kerkgebouw aan de Klopperstraat als vertrekpunt. De gids gaat met de pet rond voor een vrijwillige bijdrage t.b.v. ons kerkgebouw. Aanmelden: mail naar stadswandelingenkhuzen@gmail.com of bel Marit Bos 0613-497107.

Op zaterdag 21 september wordt in **Tilburg** een fietspuzzeltocht gehouden. Vertrekpunt: Het Kruispunt, Offenbachstraat 105. Vertrek tussen 10.00 en 11.00 uur. Vrijwillige bijdrage t.b.v. het evangelisatiewerk in Tilburg. Het is mogelijk een fiets te huren, elektrische fiets € 25,-, gewone fiets € 10,-. Inschrijven en een fiets reserveren vóór 18

september: bel Hetty Liebrechts, tel.nr. 013-4560786.

VERKOPING

Op donderdag 10 oktober (19.00-20.30 uur) en vrijdag 11 oktober (8.30-10.00 uur) wordt een tweedehandskleding-beurs gehouden in 'Elim', Merellaan 346 te Capelle a/d IJssel. Opbrengst is voor het bouwfonds. Wilt u kleding inleveren? Graag mailen naar: kinderkledingbeurselim@outlook.com (50% van de opbrengst is voor u)

SYMPOSIUM STEUNFONDS ISRAËL

Het Steunfonds Israël organiseert op 10 september een symposium voor ambtsdragers, "Zijn trouw aan Israël nooit gekrenkt". Sprekers zijn prof. dr. A. Baars, ds. P. den Ouden en ds. J.B. Zippro. Locatie: Kerkgebouw Geref. Gemeente Woerden, aanvang 15.00 uur; collecte voor evangelisatie Israël; opgave: www.steunfondsisrael.nl

Kerkdiensten

ZONDAG 8 SEPTEMBER 2019

Aagtekerke 9.30 en 18.30 uur ds. A.P. Baaijens; Aalburg 9.30 en 18.00 uur ds. C. Hogchem; Aalst 14.00 uur ds. B. Labee; Alblasserdam 9.30 en 16.30 uur ds. C. Sonneveld; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. W. Visscher; Amsterdam 10.00 uur ds. M.H. Schot en 19.00 uur ds. W. Harinck; Apeldoorn 10.00 en 16.00 uur ds. R.A.M. Visser; Arnhem 15.30 uur ds. A. Schreuder; Barendrecht 19.00 uur ds. L. Blok; Barneveld-Centrum 9.30 en 19.00 uur ds. E.J. Boudewijn; Barneveld-Zuid 9.30 en 19.00 uur ds. J. van Laar; Beekbergen 10.00 en 19.00 uur ds. A. Schreuder; Benthuizen 9.30 en 18.00 uur ds. H.A. van Zetten; Berkenwoude 15.00 uur ds. W.A. Zondag; Bodegraven 16.00 uur ds. R. Kattenberg; Boskoop 9.30 en 16.30 uur (H.D.) ds. J.J. Tanis; Brakel 10.00 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 (H.A.) en 16.30 uur ds. A. Verschuure; Capelle a/d IJssel-West 10.00 uur ds. J.J. van Ekeveld en 19.00 uur ds. A. Verschuure; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. B.J. van Boven; Den Haag-Scheveningen 15.00 uur ds. H.A. van Zetten; Den Helder 16.00 uur ds. G. Heijkamp; Deventer 18.30 uur ds. R.A.M. Visser; Dinteloord 14.30 uur ds. W. Silfhout; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. K. Boeder; Doetinchem 9.30 en 15.00 uur ds. A.A. Brugge; Dordrecht 15.30 uur ds. P. Mulder; Ede 9.30 (H.D.) en 16.00

uur ds. M. Joosse; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. G. van Manen; Emmeloord 17.00 uur ds. J.J. van Ekeveld; Enkhuizen 9.30 uur ds. G. Heijkamp; Enschede 15.00 uur ds. S.W. Janse; Enter 9.30 en 15.00 uur ds. J.W. Verweij; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. J.B. Huisman; Goes 9.30 en 18.00 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; Gorinchem 10.00 en 16.00 uur ds. L. Blok; Gouda 9.30 (H.D.) en 16.30 uur ds. G. Clements; Goudswaard 10.00 en 18.00 uur stud. L. van der Kuijl; 's-Gravenpolder 18.00 uur ds. C. van Krimpen; Haamstede 15.30 uur ds. A.P. Baaijens; Hardinxveld-Giessendam 9.30 en 18.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi; Hilversum 10.00 en 17.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Hoofddorp 18.00 uur ds. M.H. Schot; Hoogvliet 18.30 uur stud. J. Beens; Houten 10.00 uur ds. W.A. Zondag en 19.15 uur ds. C. van Ruitenburg; Kampen 9.30 en 15.30 uur ds. D.W. Tuinier; Kamperland 14.30 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; Kapelle-Biezelinge 10.00 en 16.30 uur stud. P.C. Vlot; Katwijk aan Zee 10.00 en 16.00 uur ds. D. de Wit; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; Kortgene 14.00 uur ds. G.J. Baan; Krabbendijke 18.00 uur ds. C. Harinck; Krimpen a/d IJssel 9.30 en 16.30 uur (H.D.) ds. C. van Ruitenburg; Leerdam 15.30 uur ds. A.T. Huijser; Leiderdorp 18.30 uur ds. D. de Wit; Lelystad 16.00 uur ds. P. van Ruitenburg; Lisse 10.00 en 16.00 uur (H.D.) ds. G.J.N. Moens; Marknesse 15.30 uur ds. A. Schot; Meliskerke 9.30 en 14.30 uur ds. S. Maljaars; Melissant 15.00 uur ds. M. Blok; Middelburg-Zuid 9.30 en 16.00 uur ds. M. Karens; Mijdrecht 15.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Moerkapelle 19.00 uur ds. M. Joosse; Nieuw-Beijerland 15.00 uur ds. J. van Rijswijk; Nieuwdorp 9.30 en 18.30 uur ds. A.J. de Waard; Nieuwer ter Aa 18.00 uur ds. W.A. Zondag; Nieuwerkerk 15.00 uur ds. G. Pater; Nieuwe-Tonge 14.30 uur ds. K. Boeder; Nijkerk 9.30 uur ds. P. van Ruitenburg en 18.30 uur ds. A. Schot; Nisse 9.30 en 14.30 uur stud. P.J. de Raaf; Nunspeet 9.30 uur ds. A. Schot en 15.00 uur (H.D.) ds. C.J. Meeuse; Oosterend 10.00 en 16.30 uur ds. A. Vermeij; Oostkapelle 9.30 uur ds. C. Harinck en 17.00 uur ds. S. Maljaars; Opheusden 10.00 en 17.30 uur ds. W. Mouw; Oud-Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. J. van Rijswijk; Ouddorp 9.30 en 18.30 uur ds. G. Pater; Oudemirdum 19.00 uur ds. D.W. Tuinier; Oude-Tonge 15.00 uur stud. L. van der Kuijl; Poortugaal 9.30 en 16.00 uur stud. J. Beens; Puttershoek 10.00 uur ds. W. Silfhout en 15.30 uur ds. G.J. van Aalst; Rheden 10.00 en 18.00 uur ds. F. Mulder; Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur ds. G.W.S. Mulder; Ridderkerk-Slikkerveer 9.30 uur ds. G.J. van Aalst en

18.30 uur ds. G.J. Baan; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur ds. C.A. van Dieren; Rijssen-West 9.30 uur ds. C.J. Meeuse en 18.30 uur ds. A.A. Brugge; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur (H.D.) ds. S.W. Janse; Rilland-Bath 14.30 uur ds. P.D. den Haan; Rotterdam-Alexanderpolder 10.00 (H.A.) en 16.00 uur ds. J. Driessen; Rotterdam-Centrum 19.00 uur ds. H. Brons; Rotterdam-IJsselmonde 9.30 en 16.30 uur ds. G. Hoogerland; Rotterdam-Zuidwijk 10.00 en 16.30 uur ds. G.J. Baan; Scherpenisse 9.30 en 18.30 uur ds. M. Blok; Scherpenzeel 15.30 uur ds. F. Mulder; Slie-drecht 9.30 (H.D.) en 18.00 uur ds. A.T. Huijser; Soest 15.30 uur ds. J.B. Huisman; Spijkenisse 19.00 uur ds. C. Sonneveld; Sprang-Capelle 15.30 uur ds. M.T. Al-Chalabi; Stolwijk 10.00 en 19.00 uur ds. J.M.D. de Heer; Terneuzen 10.00 (H.A.) en 16.00 uur ds. J.B. Zippro; Terwolde - De Vecht 9.30 en 14.30 uur ds. B. van der Heiden; Tholen 10.00 en 18.30 uur ds. P.D. den Haan; Tricht-Geldermalsen 10.00 (H.A.) en 18.30 uur ds. P. Mulder; Utrecht 10.00 en 16.00 uur ds. W. Harinck; Veen 9.30 en 18.00 uur ds. E. Bakker; Veenendaal 9.30 en 16.30 uur (H.D.) ds. B. Labee; Vlaardingen 10.00 en 16.30 uur ds. H. Brons; Waarde 14.00 uur stud. P.C. Vlot; Wageningen 10.00 (H.D.) en 18.30 uur ds. H. van der Heiden; Werkendam 10.00 en 18.00 uur ds. H.J. Agteresch; Westkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. J. de Kok; Westzaan 15.30 uur ds. M.H. Schot; Wierden 19.00 uur ds. C.J. Meeuse; Woerden 18.30 uur ds. R. Kattenberg; Wolphaartsdijk 14.00 uur ds. A.J. de Waard; Zeist 10.00 en 18.30 uur ds. J. Schipper; Zoetermeer 10.00 uur ds. C. van Krimpen en 19.15 uur ds. G.W.S. Mulder; Zwijndrecht 9.30 en 17.00 uur ds. H.E.P. Fortuijn; Zwolle 15.00 uur ds. G. van Manen.

DINSDAG 10 SEPTEMBER 2019

Aagtekerke (in GG Barendrecht) 19.30 uur (bidstond Generale Synode) ds. J.J. van Ekeveld; Hoofddorp 19.45 uur ds. C. van Krimpen; Meeuwen 19.30 uur ds. J.W. Verweij.

WOENSDAG 11 SEPTEMBER 2019

Barneveld-Centrum 19.30 uur (voor de zending) ds. W. Mouw; 's-Gravenpolder 19.30 uur ds. A.B. van der Heiden; Nieuw-Beijerland 19.30 uur ds. C. Hogchem; Ooltgensplaat 19.30 uur ds. M.T. Al-Chalabi; Ouddorp 19.00 uur (schoolkerkdienst) ds. G. Pater; Ridderkerk 14.15 uur (huw. bev.) ds. G.W.S. Mulder; Soest 19.30 uur ds. A.J. de Waard; Spijkenisse 19.45 uur ds. K. Boeder; Waardenburg 19.30 uur (H.D.) ds. A. Verschuure; Zwolle 19.30 uur ds. G. Beens.

“

ONDERZOEK UW GEWETEN AAN HET EIND VAN DE DAG. WAT HEBT U DIE DAG GEDAAN? DENK IN HET BIJZONDER AAN WAT U VERKEERD HEBT GEDAAN, OPDAT U ER BEROUW OVER ZOU HEBBEN.

MATTHEW HENRY

DONDERDAG 12 SEPTEMBER 2019

Alblasserdam 15.00 uur (huw.bev.) ds. C. Sonneveld; Berkenwoude 19.30 uur ds. J. van Laar; Bodegraven 19.30 uur ds. C.J. Meeuse; De Valk-Wekerom 14.00 uur (huw.bev.) ds. B.J. van Boven; 's-Gravenzande 19.45 uur ds. C. van Ruitenburg; Houten 19.45 uur ds. W.A. Zondag; Kootwijkerbroek 14.30 uur (huw.bev.) ds. G. Beens; Leiderdorp 19.30 uur ds. A. Verschuure; Nijkerk 19.30 uur ds. J. van Rijswijk; Poederloijen 19.30 uur ds. G. Pater; Soest 14.00 uur (huw.bev.) ds. J.B. Huisman; Terwolde - De Vecht 19.30 uur ds. A.A. Brugge; Urk 19.30 uur ds. C.A. van Dieren; Westzaan 19.30 uur ds. W. Mouw.

VRIJDAG 13 SEPTEMBER 2019

Ermelo 14.00 uur (huw.bev.) ds. J.B. Huisman; Goes 13.30 uur (huw.bev.) ds. G.P. van Nieuw Amerongen; Kootwijkerbroek 14.30 uur (huw.bev.) ds. G. Beens; Nijkerk 14.30 uur (huw.bev.) ds. G. van Manen; Nunspeet 14.00 uur (huw.bev.) ds. A. Schot; Rheden 14.30 uur (huw.bev.) ds. F. Mulder; Rotterdam-Alexanderpolder 19.00 uur ds. W.A. Zondag; Scherpenzeel 16.00 uur (huw.bev.) ds. J. Schipper; Sliedrecht 13.30 uur (huw.bev.) ds. A.T. Huijser; Waardenburg 14.30 uur (huw.bev.) ds. G. Pater.

ZATERDAG 14 SEPTEMBER 2019

Kampen 19.00 uur ds. D.W. Tuinier.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 8 SEPTEMBER 2019

Alkmaar (Willem Buytewechstraat 2, Alkmaar) 10.00 uur evang. G. Baan; Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 17.00 uur evang. J. Krijgsman; Emmen (Prinsesselaan 6 I) 9.30 en 15.30 uur evang. C. van Drunen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 9.30 en 16.00 uur evang. S. de Visser; Merksem (Jaak de Boeckstraat 21-23, Merksem) 10.00 en 16.30 uur evang. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 en 18.30 uur evang. H.J. van den Boogaart.

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN

Kosthuis in de Alblasserwaard

aangeboden voor jongen.
Gemeubileerde kamer van ma t/m vrijdag.
Tel. 0184-683196

Even (samen) er tussenuit?

Huur ons prachtig chalet in Aagtekerke.
Nog vrij van week 39 t/m week 42.
Tel: 0548-512740.

Advertenties

De grote hoeveelheid warme reacties en blijken van medeleven tijdens het ziek zijn en na het overlijden van onze lieve onvergetelijke vader, schoonvader en opa

Pieter Blok

predikant van de Gereformeerde Gemeenten

hebben ons bijzonder goed gedaan.

Langs deze weg willen wij u hiervoor onze oprechte dank overbrengen.

Een speciaal woord van dank aan: Dr. Kooy, vaders huisarts, voor de voortreffelijke, persoonlijke en medische begeleiding, het team van CuraMare thuiszorg dank voor de liefdevolle verpleging.

Ds. Boeder, dank voor uw persoonlijke en pastorale ondersteuning.

Ds. Beens en de kerkenraad van Kootwijkerbroek veel dank voor de bijzondere wijze waarop u ons hebt gesteund en de dag van de begrafenis hebt verzorgd.

Begrafenisverzorging Van Wageningen dank voor de persoonlijke steun onmiddellijk na het overlijden van vader. Veel dank voor het organiseren en correct verzorgen van de begrafenis.

Namens de familie,
L.A. Blok

Vlissingen, september 2019

HERVORMDE BASISCHOOL
De Wegwijzer

Hervormde basisschool De Wegwijzer uit Kesteren zoekt:

LOCATIEDIRECTEUR

- Je krijgt veel zelfstandigheid en toch maximale ondersteuning.
- De Wegwijzer is een van de vijf scholen die vallen onder de Stichting Scholen met de Bijbel in de Betuwe.
- De Wegwijzer telt 315 leerlingen en 27 personeelsleden.

Kijk voor meer informatie op wegwijzerkesteren.nl

Thema:
Zij, die de zee bevaren

**PSALMZANGAVOND
DORDRECHT – GROTE KERK
D.V. Za 14 sept./19.30/gratis
Mannenkoor Eihan Yerseke
zingt mee in de samenhang!
Organist: Pieter Heykoop
Meditatie: Ds. C. van Krimpen
CD-opname**

www.scheurfotokaarten.nl
Luxe fotokaarten voor elke gelegenheid.
Een scherpe prijs voor de verkoping op uw eigen vereniging en/of goede doel.
info@scheurfotokaarten.nl
0317-616735 / 06-51564461

25 enthousiaste jonge zangertjes uit Ridderkerk-Slikkerveer zoeken een nieuwe **dirigent(e)**! Ben jij dat, of wil je meer info? 0180-428085 of mhesandrevanthof@gmail.com

Komt u nazomer in Uddel? Welkom op Camping Weijdehorst. U hoort de herten Burlen op de Camping. Geniet van deze prachtige periode op de Veluwe. Daarom hebben wij een mooie aanbieding: 4 nachten kamperen is 3 nachten betalen. We verhuren ook een stacaravan voor 4 personen, hier ontvangt u 10% korting op.
www.weijdehorst.nl of bel 0577402520

HARKES
Begravenissen

Voorofscheweg 15a
2771 MA Boskoop
harkesbegravenissen.nl
0172 - 21 21 22

**WIJ VERZORGEN ALLEEN
BEGRAFENISSEN**

(Tijdelijk) **te huur** in buitengebied **LUNTEREN**: rustig gelegen/gezellige woning, max 4 pers. Tel. 0623696469

Opfrissen van Uw orgelspel?
Meld U aan bij Gijsbert Lekkerkerker orgel- en improvisatielessen Herv. kerken Harmelen - Veen - Puttershoek. Voor jong en oud.
Info: 0348-444780 of e-mail acg.lekkerkerker@planet.nl

Vrouw (21) **zoekt** zelfstandige woonruimte. **Omgeving Hoekse Waard of Zeeland.** Voor meer info of contact: 06-49499369

Te huur in Kootwijkerbroek:
vrijstaande woning met 3 slaapkamers en een flinke bergruimte voor max. 1 1/2 jaar. Tel. 06 53405696.

DE VLOERENKONING.NL
Betrouwbaar-goed-voordelig!
De beste kwaliteit en de grootste collectie PVC Vloeren & vakkundig gelegd! Bel Arie voor een thuisafpraak: 06-19557166

Uw woning in Veenendaal, Achterberg, Rhenen, Renswoude, Ederveen of omgeving goed verkopen?
Maak een vrijblijvende afspraak voor een gratis verkoopadvies met waardebeoordeling en scherpe offerte!

Zandstraat 61
3901 CK Veenendaal
0318-628412
www.burglandmakelaars.nl
info@burglandveenendaal.nl

HUIB RUIJGROK
ERFRECHT & NALATENSCHAPPEN

Juridisch advies en administratieve en praktische hulp bij:

- nalatenschappen
- testamenten
- erfbelasting
- executele en conflictbemiddeling

Burg. Houtkoperweg 7 4033 BJ Lienden
T 0344 745 104 M 06 19452290
info@huibruijgrok.nl www.huibruijgrok.nl

CHRISTELIJKE BEGRAFENISONDERNEMING
P.H. VAN DER LEER
Veenendaal Rhenen

Voor een persoonlijke en betrokken begeleiding bij het verzorgen van alleen begravenissen

P.H. van der Leer
T 0318 - 526641 E info@phvanderleer.nl
M 06 - 46376232 W www.phvanderleer.nl

Reformatische Psychologenpraktijk Nederland

Reformatische Psychologenpraktijk Nederland biedt identiteit bewuste behandeling en begeleiding en psychologisch onderzoek aan volwassenen, jongeren en kinderen met psychosociale en psychologische vragen en problemen.

Ohmweg 1g, 2952 BD Alblasterdam
078 - 69 32 808 of info@rpederland.nl
Bezoek onze website voor meer informatie, de tarieven en aanmelding.
www.rpederland.nl

Identiteitsbewust • Persoonlijk • Vertrouwelijk • Doelgericht

Relaties
Seksualiteit
Burn-out
Onzekerheid
ADHD – Autisme
Identiteit
Opvoeding
Rouw

WWW.ABCONSULTS.NL

ABCCONSULTS
Precies de hulp die je nodig hebt!

Conflictbemiddeling d.m.v. Mediation voor zakelijk en privé.
Drs. J.C. de Jonge, gecertificeerd 'Psycholoog - Mediator NIP'.

Ohmweg 1g, 2952 BD Alblasterdam
078 - 69 32 808 of info@rpederland.nl
www.dejonge-consultancy.nl

✓ **Ambtskleding**
✓ **HERENKLEDING**
✓ **Trouwkostuums**

Geerts
herenkleding

Dorpsstraat 229
3925 KC Scherpenzeel
033 277 88 99
www.geertsherenkleding.nl

H Heijkoop
Houtsnijwerk
Houtsnijwerk.nl

Uw trouwtekst in hout uitgesneden?
Tel. 0418-551383
www.houtsnijwerk.nl

Mediation of bemiddeling nodig?

Bel 030 - 760 10 00 of mail
mr.pjdenboef@jdb-advocaten.nl

Janssens ■ Den Boef
advocaten

Begrafenisondernehmung STAM
Molenstraat 153, 2961 AK Kinderdijk
Tel. 078 6919005 - **Geen crematies** -

*Begrafenisondernehmung
de Jongh*

Voor een waardige en stijlvolle verzorging
van alleen begrafenissen

Dag en nacht persoonlijk bereikbaar

Hardinxveld-Giessendam	0184 - 611 154
Waardenburg	0418 - 652 039
Werkendam	0183 - 701 017
Dordrecht e.o.	078 - 641 27 40
Nieuw-Lekkerland	0184 - 683 838

info@begrafenisondernehmungdejongh.nl
www.begrafenisondernehmungdejongh.nl

Boek jouw ideale vakantie!
www.diskoffer.nl
vakanties met zondagsrust

**UW
ADVERTENTIE
HIER?**

MAIL NAAR:
INFO@SAAMBINDER.NL

Tegels... als geen ander

Ook bij Kroon
TEGELOUTLET
veel keuze, vanaf
€ 3,95 / m²

Vloertegels en wandtegels
Meer dan duizend soorten
Vakkundig advies en gelegd
Vloerverwarming
Altijd scherpe prijzen

KROON
VLOEREN IN STEEN

Energieweg 8c, Meerkerk | tel. 0183-354225 | www.kroonvloereninsteen.nl

Van Kooten
TUIN & BUITEN LEVEN

Word jij onze nieuwe collega?

**FULL-STACK
WEBDEVELOPER**
NUMANSDORP

**VERKOOP-
ADVISEUR**
VELDHOVEN
WOMMELGEM

**COMMERCIEEL
BINNENDIENST**
NUMANSDORP

**MONTAGE-
MEDEWERKER**
VELP
VELDHOVEN

In deze senior functie ontwikkel je nieuwe modules en toevoegingen voor onze webshop. Het betreft zowel front-end als back-end ontwikkelingen. Onderwerpen als CSS, Javascript, LayoutXML zijn bij jou bekend, en kennis van Magento (2) is een flinke pré. Je vertaalt onze wensen naar concrete acties op de webshop.

In deze functie ben je verantwoordelijk voor de verkoop van producten. Je helpt klanten op een professionele en klantvriendelijke wijze. Je luistert naar wensen en creëert verkoopmogelijkheden. Je adviseert, inspireert en begeleidt klanten, stelt offertes en verkoopovereenkomsten op en zorgt voor een perfecte afwerking hiervan.

Als binnendienstmedewerker heb je veelvuldig verkoopgericht klantencontact (per telefoon, chat, WhatsApp en mail). Door je commerciële passie overtuig je klanten en weet je onze producten te verkopen. Je helpt ook mee aan de centrale mailverwerking en geeft tevens in de organisatie ondersteuning aan diverse afdelingen.

Als monteur ben je op locatie bij onze klanten om hun aankopen te monteren. Dit doe je meestal met één of meerdere collega's. Als team draag je samen de verantwoordelijkheid voor het eindresultaat en zorg je ervoor dat de klant tevreden is met de oplevering. Ons brede assortiment zorgt ervoor dat je vrijwel jaarrond verschillende producten opbouwt.

Interesse? Bel: +31(0)186 655 990 of e-mail je motivatie en CV aan dhr. B. de Jong via vacature@vankootentuinenbuitenleven.nl

Meer info: www.vankootentuinenbuitenleven.nl/vacature

Fides

praktijk voor hulpverlening en diagnostiek

Een vertrouwd adres voor hulp aan kinderen, jongeren en volwassenen vanuit een Bijbelse visie.

Wij bieden o.a. hulp bij:

- Opvoedingsvragen
- Relatie- of werkproblemen
- Sombereheid, angst, piekeren
- Psychische klachten
- Gezinsproblemen
- Identiteits- en andere vragen

U kunt bij ons ook terecht voor psychologisch onderzoek, indicatieaanvragen en onderzoek, begeleiding en training van mensen met een verstandelijke beperking.

Bel voor informatie of aanmelding
Tel. 0342 - 41 99 77
Van Breugelplantsoen 1
3771 VM Barneveld
www.fideshulpverlening.nl

BOEKEN EN MUZIEK
VAN DER BOOM

Voorstraat 41 - 3245 BG Sommelsdijk
Tel. (0187) 48 26 14 - Fax (0187) 48 45 20
www.boekhandelvanderboom.nl

BOEKHANDEL & UITGEVERIJ
Van Horssen bv

Dorpsstraat 100 - 3881 BE PUTTEN
Tel. 0341 36 22 77 - info@van-horssen.com
www.van-horssen.com

Het juiste adres voor:

Bijbels, Theologische boeken, Leesboeken
voor jong en oud, Voordeelboeken,
Tweedehands, CD's en bladmuziek.

BBV

Barneveldse Begrafenis Vereniging

voor een eervolle, eenvoudige
verzorging van begrafenissen
in Barneveld en omstreken

- eigen personeel
- vervoer van en naar alle plaatsen
- dag en nacht te ontbieden
- levering van grafstenen
- laatste wilsbeschikking
- drukwerk
- opgave van lidmaatschap
- geen crematie

Zr. J.H.D. Vermeulenstraat 5
3774 JW Kootwijkerbroek
(0342) 44 18 12

dhr. G. de Groot
(06) 50 21 72 55

www.barneveldsebegrafenisvereniging.nl

Gemeente-zijn: opdracht en uitdaging

CATECHESE | JEUGDBELEID | MEDIATOERUSTING | HOMOSEKSUALITEIT
OUDERENPASTORAAT | VEILIG JEUGDWERK | EN NOG VEEL MEER

www.gemeentegezin.nl

Adviesplein
gemeente & gezin

VAN STAVEREN
Begrafenisverzorging
Met aandacht, zorg en respect
Dag en nacht bereikbaar 0172 23 33 38
vanstaverenbegrafenisverzorging.nl

kina
begrafenisverzorging
D.W. Schipper 010-458 31 12
Capelle a/d IJssel
J. Kooijman 0182-58 39 32
Gouda
Dag en nacht bereikbaar
WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFENISSEN

Colofon

de Saambinder *Bewuste keuze*

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de
Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofredacteur: ds. G.J. van Aalst

Redacteuren: ds. B. Labee, J. van 't Hul

Redactiesecretaris: J. van 't Hul

Bijdragen van medewerkers

ds. G.J. van Aalst
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
T 0186-576990
E gjvanaalst@klikSAFE.nl

Boeken ter recensie en vragen voor rubriek "Vraag en antwoord"

ds. B. Labee
Kerkewijk 115a, 3904 JA Veenendaal
T 0318-51 35 97
E b.labee@klikSAFE.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk), berichten en meditaties:

J. van 't Hul
Lierdererf 19, 7364 BD Lieren
T 0651-622260
E jvthul@klikSAFE.nl

Aanlevertijd van kerknieuws en berichten:
uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de
datum van verschijning van De Saam-
binder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk

Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening,
postbus 608, 3440 AP Woerden
T 0348-489900
E saambinder@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan

Verloop drukkerij
postbus 33, 2950 AA Alblasserdam
T 078-6912899
E saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk donderdag
vóór de week van verschijning aange-
leverd te zijn. Rouwadvertenties uiterlijk
maandagmorgen 9 uur.

Advertenties € 1,35 per mm.
Familieberichten € 0,45 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
postbus 608, 3440 AP Woerden
T 0348-489900
E saambinder@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden

IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v. De
Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementenprijzen (bij vooruitbetaling):

voor Nederland: € 14,50 per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober)

voor het buitenland*: € 150,00 per jaar
*afwijkend tarief voor:
Canada: \$ 165, USA: \$ 140

Correspondentieadres Noord-Amerika

Mr. A.M. Berman
3340 Culp Rd. Unit 11
Vineland Stn. ON LOR 2E0
T 905 562 1331
E amberman47@gmail.com

De redactie behoudt zich het recht voor
ingezonden bijdragen, kerknieuws, beri-
chten en advertenties zonder overleg aan
te passen, in te korten of zonder opgave
van reden niet te plaatsen.

De redactie aanvaardt geen enkele
aansprakelijkheid betreffende de inhoud
van de advertenties en de (recensies van
de) aangekondigde boeken.

ELSKE WAARHEEN?

'HET IS NATUURLIJK ERG DAT IK
GEEN MOEDER HEB, MAAR ECHT
VERDRIET HAD IK NOOIT.'

Peinzend kijkt Elske naar buiten. Ze kijkt over de zonnige weilanden, maar daar heeft ze geen erg in. Ze denkt diep na. Hoe zal ze nu eens beginnen? Vader zei: 'Je schrijft elke dag je belevenissen, dat is leuk voor later, als je nog eens kinderen krijgt'. Elske moest lachen, later is nog zo ver weg.

Opa zei: 'Je moet eerst gaan vertellen wie je bent' en oma zei: 'Je zet gewoon je gedachten op papier'. Elske zucht eens. Tjonge, ze vindt het maar moeilijk. Nou ja, laat ze maar beginnen. Is het niet goed, er is niemand die het leest.

Ze buigt zich over het opengeslagen dagboek heen en begint: Dit dagboek heb ik van Heleen gekregen. Heleen Holman is mijn vriendin. Ik ben Elske de Jong en vorige week ben ik twaalf jaar geworden. Of ik elke dag in het dagboek zal schrijven weet ik niet, misschien wordt het wel een weekboek, of een maandboek.

Ze stopt even en denkt weer na. Opeens weet ze het. Ze zal net doen of ze een brief schrijft aan iemand die haar nog helemaal niet kent. Daar moet je je eerst aan voorstellen, dus... en Elske gaat verder:

Ik heb altijd samen met papa gewoond. Mama is gestorven toen ik een paar dagen oud was. Het is natuurlijk erg dat ik geen moeder heb, maar echt verdriet had ik nooit. Papa zorgde heel goed voor mij en we hadden een heel lieve buurvrouw en een leuke buurman. Familie hadden we niet, tenminste, dat dacht ik. Toen ik tien jaar was, gingen we verhuizen naar een grote stad. Papa had een draaiorgel en in de stad kon hij meer verdienen en bij het huis, waarin we gingen wonen, was een pakhuis, daar kon het orgel in staan.

Niet vergeten

Lars komt op school aan. Hij heeft vandaag gymles. Maar... voor de zoveelste keer is hij zijn gymtas vergeten. Als hij nu niet naar huis gaat om zijn gymtas te halen, moet hij tijdens de gymles aan de kant blijven staan.

Hoe vaak vergeet jij iets? Lars vergat zijn gymtas. Jij bent misschien in andere dingen vergeetachtig. Je vergeet je taak in huis te doen, of je huiswerk te maken. Of je denkt er niet meer aan dat je met iemand afgesproken had. We kunnen zoveel dingen vergeten.

Oudere mensen worden vaak vergeetachtig omdat hun geheugen achteruitgaat. Gelukkig als dit bij jou nog niet zo is. Probeer je best te doen om zo min mogelijk te vergeten. Zeker als het gaat over de dienst van de Heere. Vergeet niet om te bidden, Gods Woord en je dagboekje te lezen en leer je psalm, je Bijbelse vragen of catechismusvragen trouw. Eerbiedig en aandachtig. De Heere wil dit gebruiken tot redding van jouw ziel!

Het volk van Israël heeft niet het goede voorbeeld gegeven. Toen ze gered waren uit de Rode Zee, waren ze een tijd later alweer ondankbaar. Ze dachten dat de Heere niet meer voor hen zorgde. Maar Zijn trouw was zo groot. In Deuteronomium 6:12 staat: 'Zo wacht u, dat gij den HEERE niet vergeet, Die u uit Egypteland, uit het diensthuis heeft uitgevoerd'. Ze vergaten iedere keer om naar Zijn Woord te leven en dienden dan weer de afgoden. Daar deden ze de Heere heel veel verdriet mee.

Lijk jij op het volk van Israël? Of mag voor jou gelden: 'Dat zij hun hoop op God zouden stellen, en Gods daden niet vergeten, maar Zijn geboden bewaren' (Ps. 78:7). Dan mag je door genade het goede voorbeeld aan je omgeving geven. De geschiedenis van het volk van Israël is tot waarschuwing voor jou geschreven: 'Vergeet de Heere niet! Zul jij dit niet vergeten?'

Ds. Labee over:

Meer mensen verloren dan behouden?

Dikwijls wordt Spreuken 14:28a op onze kansels aangehaald. Maar mijn verdorven hart denkt er dan direct bij: dan is de duivel, getalsmatig, overwinnaar. Of zie ik het niet goed?

Weinig

In Spreuken 14:28a lezen we: 'In de menigte des volks is des konings heerlijkheid'. De Bijbel met uitleg schrijft, dat 'het aanzien van een koning wordt gemeten aan het aantal onderdanen dat hij heeft'. Wel, redeneert de vraagsteller, satan als de vorst der duisternis lijkt meer onderdanen te hebben dan Koning Jezus... Vandaar de vraag.

Als we met deze tekst aan het rekenen slaan, gaat het verkeerd. De bekende ds. H.F. Kohlbrugge (1803-1875) schrijft dat van de 'zesmaal honderdduizend mannen, die uit Egypte optrokken, er slechts twee in Kanaän kwamen'. Slechts acht zielen werden gered, toen de oude wereld door de zondvloed verging. Drie mensen ontkwamen Sodom en Gomorra en bereikten

Zoar. Eveneens drie mensen uit de grote menigte rondom het beeld van Nebukadnézar bogen niet voor hem. Baäl had 450 profeten en 400 profeten van het bos, terwijl Elfa klaagde dat hij alléén was overgebleven. En Micha stond tegenover 400 profeten die een andere boodschap predikten dan hij.

Natuurlijk weten we dat er meer over te zeggen valt. Niet alleen Jozua en Kaleb waren Godvrezende Israëlieten, maar onder andere ook Mozes en Mirjam, Aäron en Hur, Eldad en Medad en wellicht vele 'naamlozen'. Elfa zag zeventuizend (de kanttekening zegt 'zeer velen') over het hoofd die de knie voor Baäl niet gebogen hadden. En in elk geval was Daniël nog in het rijk van Babel, al was hij niet aanwezig in het dal van Dura. Maar ook als we ze allemaal meetellen, blijft het rekenkundig uit balans.

Daarnaast zijn er meerdere Schriftplaatsen die deze conclusie lijken te staven. Wie zou niet denken aan het woord van Jezus: 'Vrees niet, gij klein kuddeken; want het is uws Vaders welbehagen ulieden het Koninkrijk te geven' (Luk. 12:32). Of dat andere indringende woord: 'Ga in door de enge poort; want wijd is de poort en breed is de weg, die tot het verderf leidt, en velen zijn er die door dezelve ingaan; want de poort is eng en de weg is nauw, die tot het leven leidt, en weinigen zijn er die denzelven vinden' (Matth. 7:13 en 14). En om niet meer te noemen: 'Want velen zijn geroepen, maar weinigen uitverkoren' (Matth. 22:14).

Ontelbaar

Rekenkundig zouden we dan met ons verdorven hart aansluiten bij de vraag: 'Heere, zijn er ook weinigen die zalig worden?' (Luk. 13:23b). Maar de grote Leraar ter gerechtigheid heeft die vraag teruggebogen naar de vraagsteller zelf: 'Strijdt om in te gaan door de enge poort...! O, we hebben het liever over anderen, desnoods over de hele menigte die oppervlakkig leeft naar de Godsontmoeting, dan over onszelf. En als we op onszelf zien, lijkt het zo hopeloos. Zéker als de Heere onze ogen bij aanvang of voortgang opende voor ons boze bestaan. Wie kan er dan zalig worden? Maar als de Heere de ruimte van zalig worden deed zien, buiten ons, in Die geheel enige Borg van Sion, dan kan het voor héél de Gode-vijandige wereld.

Verder, we moeten maar niet rekenen met ons verduisterd, vijandig (!) verstand; niet kijken met onze natuurlijke ogen, die zo vaak zien op de vele vijanden rondom. Ook in dit opzicht blijkt dat onze ogen geópend moeten worden. Zoals eens de ogen van de knecht van Elsa. 'Vrees niet; want die bij ons zijn, zijn meer dan die bij hen zijn' (2 Kon. 6:16b). Straks zal de Koning van Sion omringd worden door een schare, omschreven door Johannes: 'Na dezen zag ik, en zie, een grote schare, die niemand tellen kon, uit alle natie en geslachten en volken en talen, staande voor den troon en voor het Lam, bekleed zijnde met lange witte klederen, en palmtakken waren in hun handen' (Openb. 7:9).

Niet tellen dus, want we vértellen ons... Straks zal de hemel 'vol' zijn; niet omdat er zoveel verlore zondaren zullen zijn, maar omdat Jezus er zal zijn. Zult u/zul jij daar ook zijn? Dat is het grootste wonder.

VRAAG?

Heb jij/hebt u ook een vraag? Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van De Saambinder kun jij/kunt u mailen naar ds. B. Labee of hem per post toezenden (zie colofon). Er volgt -zo mogelijk- altijd een reactie.

Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor de lezers, volgt een antwoord op jouw/uw vraag in een nummer van De Saambinder.

Graag wel wat geduld. Er liggen nog tientallen vragen op een reactie te wachten.

